



UDENRIGSMINISTERIET
The Trade Council



SUNDHEDSMINISTERIET

ANALYSE AF EKSPORTPOTENTIALER OG -MARKEDER FOR DANSK LIFE SCIENCE- INDUSTRI

MARTS 2021



INDHOLD

INDLEDNING	3
TILGANG OG METODE	5
VÆRKTØJER	7
ANALYSE	9
SAMMENFATNING	16
ERHVERVETS PERSPEKTIVER	17
BILAG	18
KILDER	33

1. INDLEDNING

Den danske life science-industri har stort eksport- og vækstpotentiale – det globale marked er enormt, og særligt COVID-19 har sat fokus på investeringer inden for sundhed. Den danske industri omsatte i 2019 for 225 mia. DKK, hvoraf eksporten stod for over halvdelen - ca. 142 mia. DKK. Eksporten har været stigende og er over de sidste 10 år fordoblet. Det er ikke alene de eksporterende virksomheder, som bidrager til dansk vækst og jobs, også underleverandører og afledte erhverv såsom teknologi- og IT virksomheder spiller en vigtig rolle¹.

Ifølge Damvad Analytics ser Danmark ind i et højvækstscenarie, hvor industrien kan eksportere op mod 373 mia. DKK i 2030. Med dette scenarie, vil de i dag 48.000 ansatte, der er i direkte beskæftigelse i den danske life science-industri, kunne vokse til 78.000 ansatte. Samtidig er life science-industrien en konjunkturrobust industri og en dansk styrkeposition, som er med til at styrke Danmarks internationale profil.

I forbindelse med genstart af dansk eksport, anbefalede Genstarts-teamet for life science og biotek, at der blevet lavet en analyse af eksportpotentialitet. Dette blev i en bred aftale med regeringen bekræftet i "Aftale om genstart af dansk eksport"², som præciserer, at *"Der gennemføres i regi af Udenrigsministeriet (i samarbejde med Sundheds- og Ældreministeriet³) en kortlægning og analyse af eksportpotentialer og -markeder for dansk life science-industri baseret på vurderinger af de markeds-mæssige forhold og evt. nye eksportmuligheder, der opstår i kølvandet på den globale sundhedskrise."*

På trods af at life science-industrien har haft en stærk og robust eksport under COVID-19 pandemien, er det vigtigt at understøtte mulighederne for at fastholde og styrke eksporten inden for life science. Der er fortsat et meget stort globalt momentum på sundhedsområdet, og det må forventes, at der også i de kommende år vil være en stigende efterspørgsel efter effektive, serviceorienterede og digitale sundhedsløsninger, som i høj grad afspejler de danske styrkepositioner på life science-området.

//

... tages initiativ til en analyse i regi af Udenrigsministeriet af eksportpotentialer- og markeder for dansk lifescience og biotek.

(Anbefaling 1.4, Genstartsteam).

1 Damvad Analytics, 2020

2 Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet om "Genstart af dansk eksport", af den 8. oktober 2020

3 Nu Sundhedsministeriet

FORMÅL

Formålet med denne analyse er at identificere eksportmarkeder, hvor der er konkrete og kortsigtede eksportpotentialer for life science-industrien. Disse markeder kan være interessante for enten hele industrien eller dele af industrien afhængig af den enkelte virksomheds størrelse, subsektor, produktportefølje og ambitionsniveau. Målet med analysen er at pege på eksportmarkeder af særlig interesse for danske virksomheder, hvor man på kort sigt kan genstarte og/eller fastholde eksporten samt på længere sigt hjælpe med at sikre bedst mulige rammebetingelser på store nuværende og potentielle eksportmarkeder.

”Hvis vi skal have det optimale ud af vores stærke life science- og biotek-industri, kræver det også, at vi som lille åben økonomi agerer globalt og hele tiden sørger for at holde dørene åbne for ideer, innovation, talent og investeringer ude fra, og samtidig åbner nye døre på relevante markeder i hele verden gennem en strategisk eksportfremmeindsats.” (Genstartsteam for life science og biotek – en grøn og sund genstart)

Analysen vil således belyse, hvor danske virksomheder eksporterer til i dag, og sammenligne dette med de markeder, som repræsenterer størst potentiale i fremtiden. En sådan analyse kan dermed danne grundlag for kommende prioritering af indsatsen fra dansk side.

Men statistik alene kan ikke belyse, hvor der er potentiale. Hertil er der brug for at se tallene i sammenhæng med de ønsker og behov, som sundhedsmyndigheder og interessenter har i de relevante lande, samt hvilke platforme og redskaber danske myndigheder har til at støtte eksporten.

AFGRÆNSNING

Analysen beskæftiger sig med life science, som af genstartsteamet afgrænses til *”... virksomheder, der arbejder i hele eller dele af værdikæden for medicoprodukter, lægemidler, hjælpemidler, healthtech og bioteknologiske præparater”*⁴.

Således vil analysen omfatte den sundhedsrelaterede biotek (såkaldt rød biotek), som beskæftiger sig med *”udvikling af lægemidler og in vitro diagnostik samt teknologier, der anvendes til lægemiddeludvikling”*. Den røde biotek er en naturlig forlængelse af life science afgrænsningen, og giver et godt samlet billede⁵.

Analysen vil give et overbliksbillede, som kan substantiere diskussion og målrette hvilke markeder, der har overordnet potentiale. Analysen differentierer ikke markedspotentialet på produktniveau, da dette vil kræve en smallere og mere specifik landeanalyse.

Hvorfor SMVer?

Danmark har mange små og mellemstore innovative virksomheder på sundhedsområdet, som i særlig høj grad fremmer jobskabelse og økonomisk vækst.

SMVer rammes generelt hårdere end store virksomheder i tilfælde af markedssvigt eller strukturelle barrierer, som vi har set under COVID-19.

SMVer står for ca. 20% af Danmarks nationale eksportomsætning. Inden for life science udgør SMV eksporten dog kun 5%. Det betyder, at SMVerne har et uudnyttet eksport potentiale, som myndighedsdialog kan støtte op om.

4 Genstartsteam, 2020

5 Arbejdet med forskellige kilder har gjort det tydeligt, at der ikke er en ensartet definition af Life Science. Således vil der i alle kilder være en unøjagtighed. Men de beskriver tendenserne og potentialet i bred forstand. F.eks. er der ikke en produktkode i Danmarks Statistik, som specifikt omhandler Healthtech, hvorfor at høringsvarene fra ambassaderne belyser efterspørgslen specifikt på dette.

2. TILGANG OG METODE

Udgangspunktet for denne analyse er at identificere eksportpotentialer på kort sigt. Derfor er erhvervs- og medlemsorganisationerne, som kan give et samlet billede på tværs af danske virksomheder, en vigtig informationskilde. Baseret på The Trade Councils erfaring kan man hurtigt styrke eksporten på markeder, hvor danske virksomheder allerede har en tilstedeværelse, eksport eller et netværk. Analysen vil bruge følgende datakilder til at vurdere, hvor der er eksportpotentiale:

1. Relevante erhvervs- og medlemsorganisationer er blevet inddraget gennem semistrukturerede interviews for at skabe et overblik over, hvilke lande, organisationerne ser de største eksportmuligheder i. Analysen forudsætter dermed, at de identificerede lande, også vil være lande, hvor danske virksomheders styrkepositioner kan blive bragt yderligere i spil.
2. For at få et aktuelt perspektiv på COVID-19 situationen, og de deraf afledte udfordringer og muligheder, har Udenrigsministeriet foretaget en høring på 29 udvalgte markeder via ministeriets repræsentationer og ambassader. I høringen er der lagt vægt på politiske forhold, eksisterende myndighedssamarbejde/samarbejdsaftaler f.eks. i form af MOU (memorandum of understanding), fremtidige investeringer, eventuelle handelsbarrierer eller protektionisme, IT struktur inden for sundhedsvæsenet og andel af offentlige og private sundhedsydelser.
3. Hertil kommer den viden og erfaring, som Sundhedsministeriet, herunder Sundhedsstyrelsen, Lægemiddelstyrelsen, og Sundhedsdatastyrelsen, har fra det internationale myndighedssamarbejde, som har bidraget til øget indsigt i lovgivning og politikker på udenlandske markeder samtidig med, at partnerlandenes kendskab til danske løsninger på sundheds- og life science-området er blevet styrket.
4. Kvantitative data fra henholdsvis Danmarks Statistik⁶ og eksterne rapporter⁷ er blevet anvendt for at skabe overblik over, hvor der allerede er et indfriet potentiale, og hvor der er mulighed for at løfte indsatsen – særligt i lyset af COVID-19.

The Trade Council er den del af Udenrigsministeriet, som løser opgaver for private virksomheder inden for eksport, innovation, internationalisering og investeringsfremme.

Organisationer der har bidraget til analysen



⁶ Virksomheden eStatistik har analyseret på data fra Danmarks Statistik.

⁷ Afhængig af hvordan man definerer life science-markedet, kan størrelsen variere betragteligt. Derfor har analysen gjort brug af en rapport udarbejdet af Maya Research, som har haft en standardiseret tilgang til hvert land. Denne viden er blevet trykprøvet gennem ambassadernes høringsvar, som har gjort brug af lokal data.

På denne baggrund vil analysen skabe et overblik over lande, som repræsenterer et særligt eksportpotentiale for life science-industrien.

Det forudsættes, at der ikke kan skabes yderligere eksport på kort sigt i lande, hvor:

- 1) Virksomhederne ikke har interesse.
- 2) Hvis der ikke er eksisterende myndighedssamarbejde eller The Trade Council netværk, og/eller.
- 3) Hvis der ikke er tilstrækkelig efterspørgsel fra eksportmarkederne.

FIGUR 1. TILGANG OG METODE



3. VÆRKTØJER

I dette afsnit beskrives de værktøjer, som fra myndighedernes side kan bidrage til at forbedre rammebetingelserne og derved fremme virksomhedernes muligheder for at udfolde deres eksportpotentiale.

INTERNATIONALT MYNDIGHEDSSAMARBEJDE

Danmark har en række styrkepositioner på sundhedsområdet, som kan bidrage til at synliggøre danske løsninger og produkter. Regulering af lægemidler og medicinsk udstyr er et af de områder, hvor udlandet kigger til Danmark for faglig sparring og inspiration. Men også styrkepositioner inden for primær sundhed, kronikerområdet, sammenhæng i sundhedsvæsenet, samt digitalisering og sundheds-IT er oplagte platforme for myndighedsdialog, der kan bidrage til at åbne døre for danske virksomheder.

STRATEGISKE SEKTORSAMARBEJDSPROJEKTER

Som led i myndighedssamarbejdet indgår Sundhedsministeriet i strategiske samarbejdsprojekter (SSC⁸) på sundhedsområdet, som er rettet specifikt imod vækstlande og finansieret af udviklingsbistanden. Her ligger fokus på udviklingsmarkederne som defineret ved OECDs liste over DAC lande⁹. Samarbejdet udmøntes gennem dialog med specialister og beslutningstagere i partnerlandenes sundhedsmyndigheder samt på de øverste politiske og administrative niveauer for at sikre forankring af projekterne. Hermed skabes grundlag for at forbedre rammebetingelserne i landene og skabe nye platforme for danske virksomheder på længere sigt. De eksisterende strategiske sektorsamarbejdsprojekter på sundhedsområdet er i dag etableret i Brasilien, Mexico, Vietnam og Kina.



8 Strategic Sector Cooperation

9 www.oecd.org

BILATERAL MYNDIGHEDSDIALOG

I tillæg til SSC projekterne, der tilgodeser Danmarks langsigtede strategiske interesser, prioriterer Sundhedsministeriet dialog med lande og markeder, som har strategisk betydning for dansk erhvervsliv, og hvor ministeriets aktive deltagelse kan bidrage til at åbne døre og skabe opmærksomhed om danske løsninger. Det gælder eksempelvis store vækst- og volumenmarkeder som Kina, USA, og Japan samt nære markeder i Norden og i EU.

Myndighedssamarbejdet bidrager til en øget indsigt i lovgivning og politikker på udenlandske markeder samtidig med, at partnerlandenes kendskab til danske løsninger på sundheds- og life science-området styrkes. Dette kan ofte bruges som en døråbner for en fagligt funderet dialog om de lokale myndigheders egne reformprocesser eller planlægning af nye tiltag i sundhedssektoren. Ligeledes kan dialogen anvendes til at opnå større gennemsigtighed og sammenlignelighed i regler og processer. Dermed kan samarbejde bidrage til at bane vej for en lettere og hurtigere markedsadgang.

SEKTORSPECIALISTER – "ØKONOMISK DIPLOMATI"

Med Vækstplan for Life Science (2018) og Strategi for Økonomisk Diplomati blev Udenrigsministeriets ekspertise på sundhedsområdet styrket med udsendelse af sektorspecialister til USA, Japan og Sydkorea. Sektorspecialisterne arbejder på højværdimarkeder for at etablere dialog og samarbejde mellem danske og udenlandske myndigheder med henblik på at påvirke rammebetingelser for erhvervet. Som led i dialogen involveres de danske sundhedsmyndigheder, der bidrager til at understøtte erhvervslivets eksport gennem tilvejebringelse af sektorfaglig ekspertise og deltagelse i samarbejde med udenlandske myndigheder.

KOMMERCIEL RÅDGIVNING - THE TRADE COUNCIL

The Trade Council rådgiver danske virksomheder om eksport og internationalisering på mere end 60 markeder. Sundhed og life science indgår som en højt prioriteret sektor, hvor The Trade Council stiller faglig ekspertise til rådighed i forhold til strategisk rådgivning, lokale rammevilkår, identifikation af samarbejdspartnere og public affairs indsatser. Prioriteringen af sundheds- og life science-erhvervet betyder, at der er cirka 32 lokalt ansatte sektorspecialister inden for sundhed på udvalgte markeder, som rådgiver små og store danske virksomheder. Dermed er The Trade Council med til at bane vejen for virksomhedernes eksport, som myndighedssamarbejdet danner fundamentet til.

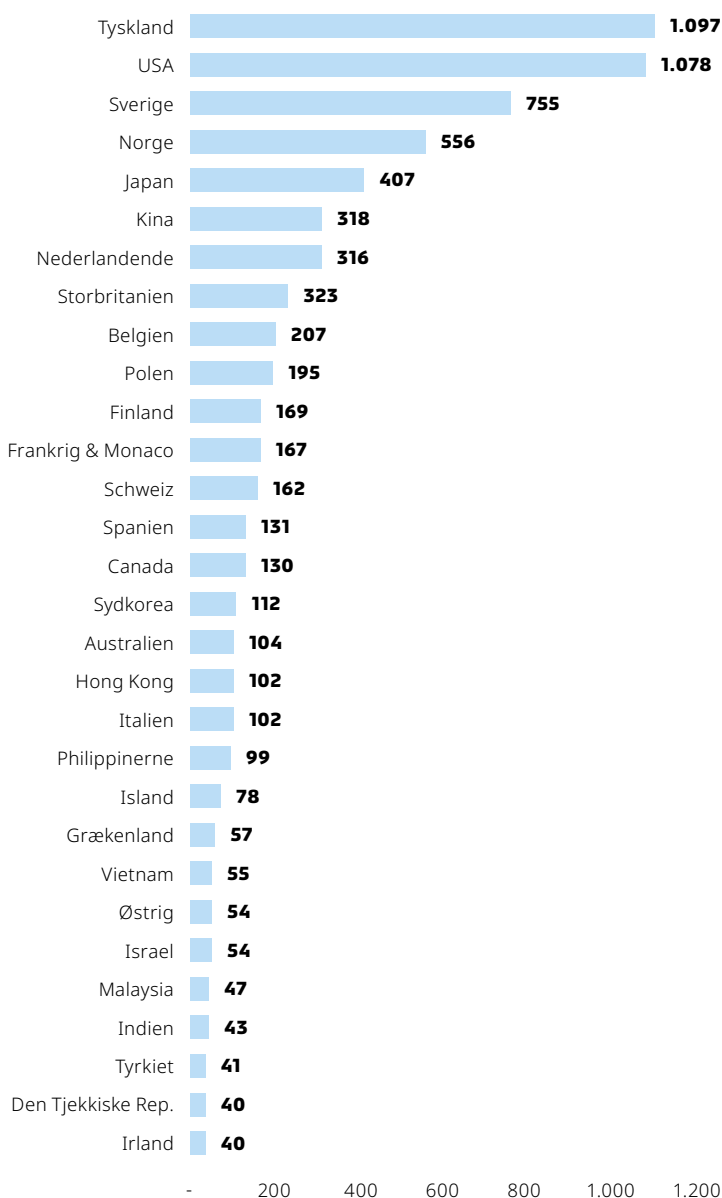
4. ANALYSE

Der er forskel på hvilke markeder, der er vigtige for små, mellemstore og store life science virksomheder. Ved at være opmærksom på disse forskelle kan danske virksomheder se nærmere på dynamikkerne på markedet, og danske erhvervs- og medlemsorganisationer kan benytte denne viden i forbindelse med koordinering og inkludering af relevante virksomheder til fremstød, initiativer, alliance-opbygning, mm.

EKSPORTDESTINATIONER

Figur 2 viser de 30 største life science-eksportmarkeder for små og mellemstore virksomheder, og figur 3 viser de 30 største eksportmarkeder for store virksomheder. Af figur 2 fremgår det, at de små og mellemstore virksomheder finder deres største eksportmarkeder i Tyskland og USA, med eksport for ca. 1 mia. DKK på hvert marked. Sverige og Norge er også vigtige markeder, hvor der i 2019 blev eksporteret for samlet set 1,3 mia. DKK. Figuren viser også, at de største eksportmarkeder for små og mellemstore virksomheder befinder sig primært i Europa, dog med undtagelse af Japan og Kina, hvor der i 2019 blev eksporteret for tilsammen over 700 mio. DKK.

FIGUR 2. TOP-30 OVER STØRSTE EKSPORTMARKEDER FOR SMÅ-ER, VAREHANDEL, LIFE SCIENCE, MIO. DKK., 2019



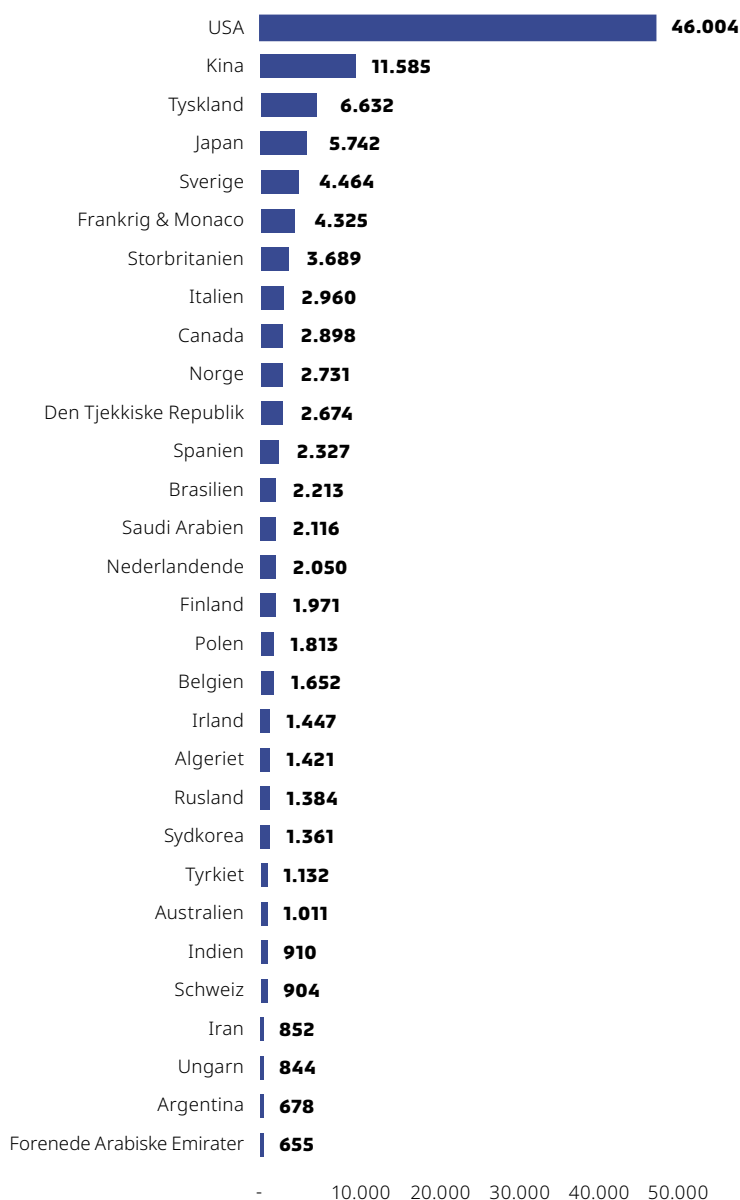
Kilde: Baseret på SITC-varekode 54 og KN-varekoder fra Danmarks Statistik med to produktgrupper, nemlig 'Medico' og 'Lægemiddel og biotek'

FIGUR 3. TOP-30 OVER STØRSTE EKSPORTMARKEDER FOR STORE VIRKSOMHEDER, VAREHANDEL, LIFE SCIENCE, MIO. DKK., 2019

I figur 3 kan USA fremhæves som det ubetinget største eksportmarked for store virksomheder med en eksport på 46 mia. DKK i 2019. Det svarer til ca. en tredjedel af den samlede eksport for life science-industrien. Dermed er USA det absolut vigtigste marked for dansk life science-eksport og ca. fire gange så stort som det næststørste marked- Kina- med en eksport på godt 11,5 mia. DKK. Af figuren fremgår også, at både Tyskland, Japan, og Sverige befinder sig i top 5 med en samlet dansk eksport på ca. 19 mia. DKK i 2019.

Hvis de to figurer betragtes samlet, ses det, at Tyskland, USA og Sverige ligger i top 5, når det gælder de største eksportmarkeder for danske virksomheder uanset, om der er tale om små, mellemstore eller store virksomheder. Hvis der ses på de 10 største eksportmarkeder for begge figurer, er der sammenfald for hele 7 landes vedkommende (Tyskland, USA, Sverige, Norge, Kina, Japan og UK), om end rangering af markederne for henholdsvis små og mellemstore virksomheder på den ene side og store virksomheder på den anden side er forskellig.

Selvom rangering over største eksportmarkeder er forskellig, er det positivt med de mange sammenfald i lande, da en indsats i disse lande vil kunne gavne både



Kilde: Baseret på SITC-varekode 54 og KN-varekoder fra Danmarks Statistik med to produktgrupper, nemlig 'Medico' og 'Lægemiddel og biotek'

små, mellemstore og store virksomheder på kort sigt. Indsatserne vil dog være forskellige, da virksomheder efterspørger forskellige typer af støtte afhængig af størrelse - lige fra "klassiske" The Trade Council indsatser til mere langsigtede myndighedsindsatser.

Hertil kommer, at store virksomheder kan være med til at skabe lokal opmærksomhed om danske løsninger inden for life science, som kan bidrage til at hjælpe og åbne markeder for mindre virksomheder.

Hvis der er lande, hvor den danske eksport er marginal, kan det være en indikator for et potentiale for i særdeleshed store virksomheder. Dette skal naturligvis understøttes af flere andre forudsætninger, såsom efterspørgsel, voksende middelklasse, eksisterende relationer og myndighedssamarbejde, et stærkt The Trade Council netværk, mm.

DANSK DEL AF UDENLANDSK IMPORT

Figur 4 viser de 30 lande med størst import af medicinal- og farmaceutiske produkter i mia. USD og den danske andel i pct. heraf anført i parentes¹⁰. Figuren viser, at danske medicinalvirksomheders andel af importen generelt varierer meget, når der ses på de 30 lande under et.

USA har absolut den største import af medicinalprodukter. Herefter følger Tyskland, Belgien, Kina og Schweiz. USA, Tyskland og Kina udgør også nogle af de største eksportmarkeder, som det fremgår af hhv. figur 2 og 3.

Men set på hvor meget Danmarks eksport udgør i procent af landenes import af medicinalprodukter, er den for Tysklands vedkommende kun på beskedne 1,1 pct., hvorimod den for USA og Kina er på henholdsvis 4,9 pct. og 4,3 pct. Det bemærkes, at blot en beskedne stigning i den danske eksportandel på det amerikanske eller tyske marked vil betyde en stor øgning i absolutte tal, grundet størrelsen af importen.

Foruden Tyskland er den danske eksportandel af importen også lille i Belgien, Schweiz og Italien, og der kan her være potentiale for at øge eksportandelen. Omvendt er der markedsandele, der skal fastholdes og udbygges i USA, Kina, Japan, Storbritannien og Frankrig. Samtidig kan man se, at dansk eksport dækker over 10% i Finland og Nigeria, men at markederne i disse lande også er relativt små i absolutte tal med en import på ca. 2 mia. USD, sammenlignet med 135 mia. USD i USA.

Eksempel

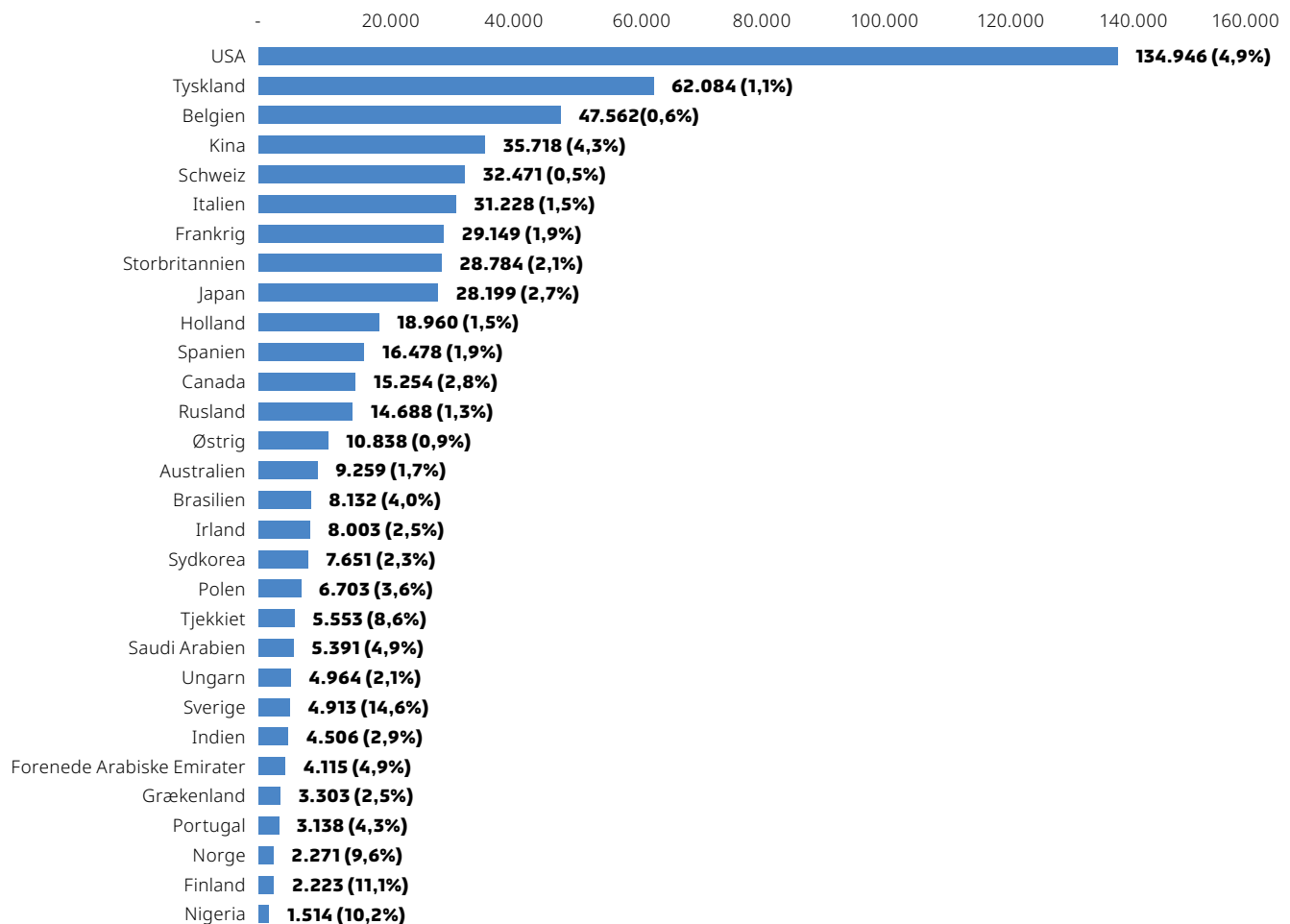
Belgien er det tredjestørste marked for medicinalimport, men den danske eksport udgør kun en beskedne andel. Her bør der umiddelbart være eksportpotentiale for i første omgang større danske virksomheder, da Belgien allerede er blandt SMVernes 10 største markeder.

Danmark har relativt store markedsandele i Kina og USA. Her kan man givetvis løfte det danske eksportpotentiale gennem SMVer, da danske løsninger er bredt anerkendt. Samtidig skal man i disse markeder være opmærksom på at fastholde og styrke den danske markedsandel.

¹⁰ Vær opmærksom på, at det ikke er de samme produktkoder, som fremgår i figur 4 som i figur 2 og 3, og de dermed ikke kan sammenlignes direkte.

Tallene indikerer, at der skal sættes ind med forskellige indsatser i de forskellige lande for at opnå den største effekt for danske virksomheder. Samtidig skal der ved prioriteringen af indsatsen tages højde for både typen af virksomheder og de enkelte markeders størrelse og dermed den samlede værdi af eksporten.

FIGUR 4. TOP-30 OVER LANDE MED STØRST SAMLET IMPORT MEDICINALPRODUKTER (SITC54), MIO. USD, DANSK MARKEDSANDEL I PARENTES, 2019



Kilde: UN COMTRADE (SITC 54)

EKSPORTPOTENTIALER

Ovenstående analyse af eksportmarkeder kan bidrage med at kvalificere hvilke markeder, der repræsenterer hvilke muligheder. For at kvalificere yderligere hvilke lande der repræsenterer eksportpotentialer, sammenholdes analysen med data fra de kilder, som blev nævnt i begyndelsen af denne analyse. Disse er:

1. **Erhvervets prioriteter:** Ved at sammenholde de enkelte organisationers landeprioriteter er der udarbejdet en prioriteret liste. Det bemærkes, at der er mange sammenfald i de lande, som de forskellige erhvervs- og medlemsorganisationer prioriterer.
2. **The Trade Council netværk og politisk fundament:** Udenrigsministeriets høring af 29 repræsentationer og ambassader.
3. **Eksisterende myndighedssamarbejde,** aftale (MOU) eller tæt myndighedsrelation med udenlandske **sundhedsmyndigheder**, som varetages af Sundhedsministeriet, herunder Sundhedsstyrelsen, Lægemiddelstyrelsen og Sundhedsdatastyrelsen.
4. **Markedsstørrelse¹¹:** Markedsstørrelsen udgøres af både life science-markedet og life science omsætningen af den nationale industri. Ved at tage både marked og industri med reflekterer dette parameter ikke alene den umiddelbare efterspørgsel på import af life science-produkter, men også efterspørgslen fra den respektive industris underleverandører.

Eksportpotentialiet i figur 5 viser, hvordan det enkelte land rangerer i forhold til hinanden på de valgte parametre. Den viser, at der er klare sammenfald på tværs af indikatorerne for en række lande.

Figur 5 er ikke en prioriteret liste, da potentialiet vil være forskelligt fra virksomhed til virksomhed, og afhængig af den enkelte subsektor.

Sverige og Norge er vigtige eksportmarkeder, målt på såvel andelen af dansk eksport som andelen af udenlandsk import i de pågældende lande. Markedsstørrelsen er imidlertid relativt mindre end i mange andre lande, hvorfor de ikke rangerer så højt i figur 5.

"Da COVID-19-pandemien brød ud, havde vores virksomhed eksisteret i 2½ år, og vi havde et produkt, der kunne bidrage til kampen mod sygdommen. Støtten fra The Trade Council har været uvurderlig, har åbnet døre til nye markeder og har bidraget til prioritering af vores indsats."

- Farzad Saber

Arbejdende bestyrelsesformand og Chief Business Development, O2matic.



FIGUR 5. EKSPORTPOTENTIALER

Land	Erhvervets prioriteter	The Trade Council netværk og politisk fundament	Eksisterende myndigheds-samarbejde, aftale (MOU) eller tæt myndighedsrelation - Sundhedsministeriet	Markedsstørrelse
USA	●	●	●	●
Kina	●	●	●	●
Frankrig	●	●	●	●
Japan	●	●	●	●
Tyskland	●	●	●	●
Storbritannien	●	●	●	●
Canada	●	●	●	●
Brasilien	●	●	●	●
Indien	●	●	●	●
Syd Korea	●	●	●	●
Norge	●	●	●	●
Sverige	●	●	●	●
Nederlandene	●	●	●	●
Polen	●	●	●	●
Italien	●	●	●	●
Rusland	●	●	●	●
Mexico	●	●	●	●
Indonesien	●	●	●	●
Spanien	●	●	●	●
Saudi Arabien	●	●	●	●
Belgien	●	●	●	●
Australien	●	●	●	●
FAE	●	●	●	●
Vietnam	●	●	●	●
Chile	●	●	●	●
Colombia	●	●	●	●
Israel	●	●	●	●
Tyrkiet	●	●	●	●
Thailand	●	●	●	●
Erhvervets prioriteter		●	●	●
The Trade Council Netværk og politisk fundament		Top 1-10	Top 11-20	Over top 20
Eksisterende myndighedssamarbejde, aftale (MOU) eller tæt myndighedsrelation - Sundhedsministeriet		Top 1-10	Over top 10	Ikke anført
Markedsstørrelse		Formaliseret	Ikke formaliseret	Ikke etableret
		Top 1-10	Top 11-20	Over top 20

5. SAMMENFATNING

Med denne analyse kan danske virksomheder og organisationer lade sig pejle i retning af hvilke markeder, som repræsenterer et eksportpotentiale for den enkelte virksomhed. Den globale tendens er tydelig; sundhedsvæsener verdenen over står over for et overordnet behov for at blive styrket, og her kan danske virksomheder få en vigtig rolle at spille. Således er denne analyse et udgangspunkt for markedsprioritering for danske sundhedsvirksomheder, erhvervs- og medlemsorganisationer.

Særligt på interessante markeder som USA, Frankrig, Japan, Tyskland, Canada og Storbritannien ser man store eksportpotentialer på kort sigt. Her går både markedsstørrelse, politisk veletablerede netværk, myndighedssamarbejde/samarbejdsrelationer og en naturlig prioritering fra virksomheder op i en højere enhed, som kan skabe det nødvendige momentum for at øge eksporten. Alle lande vil kræve forskellige indsatser; i Storbritannien vil der for eksempel være fokus på BREXIT, i USA og Kina skal man bygge videre på et allerede solidt eksportfundament, mens det i Tyskland vil være oplagt at se om den danske andel af importen kan øges.

Andre markeder som Sydkorea, Sverige, Nederlandene og Polen er også yderst interessante. I mange europæiske lande vil sundhed spille en vigtig rolle ifm. EU's genopretningsfond på 750 mia. EUR, hvilket vil betyde væsentlige muligheder for danske virksomheder.

Indien, Brasilien, Colombia, Saudi Arabien og Indonesien spiller vigtige roller som regionale knudepunkter, og repræsenterer store potentialer på længere sigt. I Vietnam vil det eksisterende strategiske sektorsamarbejdsprojekt også kunne åbne døre for danske virksomheder på sigt i kraft af, at rammevilkår bliver forbedret og nye platforme opstår.

Analysen er et øjebliksbillede og kan dermed ikke stå alene. Men den skal ses som et udgangspunkt for en dialog og en yderligere individuel kvalificering af, hvorvidt de afdækkede muligheder er relevante for den enkelte virksomhed. Dermed opfordres der til at indgå i yderligere dialog med erhvervs- og medlemsorganisationerne og ikke mindst repræsentationerne ude i verdenen, da det er dem, der sidder tættest på eksportpotentialet.

I Bilag 1 findes en mere detaljeret gennemgang af markederne og tendenserne, som gør sig gældende. Her fås tillige et bedre indblik i, hvordan myndighedssamarbejder er udmøntet.

Hvad gør du nu som dansk virksomhed?

Denne analyse åbner forhåbentligt op for flere spørgsmål om eksport. Her står Udenrigsministeriet til rådighed. Kontakt den enkelte ambassade eller repræsentation, på et marked eller gør brug af de mange informationer om eksport, der kan tilgås via:

<https://thetradecouncil.dk/>

6. ERHVERVETS PERSPEKTIVER

I forbindelse med udarbejdelsen af analysen har der været dialog med life science-industrien og brancheorganisationerne. I denne dialog er flere væsentlige pointer blevet fremhævet.

- Danske life science virksomheder er kendetegnet ved at være meget forskellige i størrelse og samtidig at kunne levere et bredt spektrum af løsninger – inden for sundhedsteknologi, lægemidler og velfærdsprodukter. Behovet for indsatser/værktøjer på markederne er derfor forskellige. Udenrigsministeriet og Sundhedsministeriet er opmærksomme på denne forskel. Udenrigsministeriet har noteret sig, at der blandt erhvervs- og medlemsorganisationerne var tilfredshed med, at SMV-perspektivet er en del af analysen.
- På trods af, at life science-industrien består af mange forskellige spillere, er der mange forhold, som binder den sammen. Et eksempel på et af disse tværgående temaer er kronikerområdet, hvor mange virksomheder leverer forskellige løsninger til forebyggelse, aflastning og behandling. Derfor bliver fortællingen om Danmarks styrkepositioner med et klart internationalt budskab vigtig. Her har Healthcare Denmark igangsat en indsats for at udbrede den danske fortælling om behandling af kroniske lidelser.
- Selvom analysen har identificeret nye eksportpotentialer, er det vigtigt at fastholde og styrke de eksisterende indsatser og samarbejder, som der allerede er blevet brugt mange kræfter på at iværksætte. Det er i særdeleshed ved det lange seje træk, at virksomhederne i samspil med myndighederne, kan høste frugterne af den målrettede indsats.
- Det er vigtigt at fastholde et langsigtet perspektiv - der kommer en tid efter COVID-19 med nye udfordringer og nye muligheder. Her vil myndighedssamarbejde og sektorspecialisters faglige rådgivning være vigtige værktøjer, som kan bidrage til at forbedre rammebetingelserne og fremme virksomhedernes muligheder for at udfolde deres eksportpotentialer.

7. BILAG

LANDEPROFILER

Disse landeprofiler er ment som en kort opdatering i forhold til eksportmuligheder. De er et øjebliksbillede baseret på de danske ambassaders indberetninger i november 2020. Virksomheder opfordres til at tage kontakt til ambassaderne for at få mere dybdegående information om de enkelte markeder.

Landeprofilerne er medtaget med det formål, at de danske organisationer og virksomheder kan få et indtryk af eksportmulighederne, samt en indikation af, hvor man kan få mere viden. For hvert land er der medtaget en faktaboks med befolkning i millioner¹², bruttonationalprodukt (BNP) pr. person¹³, samlede import af relevante sundhedsprodukter i milliarder USD¹⁴, og forbrug pr. person på sundhedsudgifter i USD¹⁵.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Australien	Belgien	19
Brasilien	Canada	20
Chile	Colombia	21
Forenede Arabiske Emirater	Frankrig	22
Indien	Indonesien	23
Israel	Italien	24
Japan	Kina	25
Mexico	Nederlandene	26
Norge	Polen	27
Rusland	Saudi Arabien	28
Spanien	Storbritannien	29
Sverige	Sydkorea	30
Thailand	Tyrkiet	31
Tyskland	USA	32
Vietnam		33

¹² UN.org, 2020

¹³ UN.org, 2020

¹⁴ comtrade.un.org, 'Import af medicinal og farmaceutiske produkter (SITC 54) og Elektro-medicensk og radiologisk udstyr (SITC774), 2019

¹⁵ WHO.com, 2018

AUSTRALIEN

Befolkning, mio.	26
BNP pr. person, usd	58.393
Import, mia, usd	10
Sundhedsudgifter pr. person, usd	5.425

Det australske sundhedssystem består af et offentligt og et privat sundhedssystem. Borgere kan få adgang til sundhedsydelser gennem et af de to systemer eller en blanding af begge. Australien har cirka 1.325 hospitaler med 695 offentlige hospitaler og 630 private hospitaler.

68% af Australiens import af medicinsk udstyr og lægemidler stammer fra USA og Europa. COVID-19 har imidlertid rettet opmærksomheden på Australiens afhængighed af import i sin medicinske forsyningskæde. Dette har resulteret i en nytænkning af den australske biovidenskabssektor og især produktionssiden af sektoren.

I forbindelse med lanceringen af den australske "Long Term National Health Plan" planlægger den australske regering at investere 115,5 mia. AUD i 2020-21 og 467 mia. AUD fremadrettet for at styrke det sundhedssystem. Dette vil b.la. omfatte øget støtte til telemedicin (2,4 mia. AUD), hospitaler (133,5 mia. AUD over de næste 5 år), ældreplejen (408 mio. AUD), mental sundhed, præventiv pleje, og vaccineproduktion.

BELGIEN

Befolkning, mio.	12
BNP pr. person, usd	47.293
Import, mia, usd	48
Sundhedsudgifter pr. person, usd	4.913

Det danske sundhedsvæsen har længe været et forbillede i Belgien. Ligesom i Danmark, er sundhedsansvaret i Belgien også delt imellem staten, regionerne samt kommunerne. Det belgiske sundhedssystem er et offentligt sundhedssystem bestående af privat praktiserende læger, apoteker, hospitaler og ældrepleje. Den største del af sundhedspersonalet arbejder som freelance i både den offentlige og private pleje.

Styrelsen for Sundhed, Fødevarerikkerhed og Miljø står for administrationen af den offentlige sundhed i Belgien. Regionerne og kommunerne står for sundhedspleje, koordinering og samarbejde imellem de forskellige sundhedsenheder samt udmøntningen af hospitalsinvesteringer.

Den belgiske life science sektor er på ca. 484 mia. DKK, med mere end 93.000 direkte jobs og 220.000 indirekte jobs.

Den nuværende regering har sundhed og life science som top prioriteter i regeringsgrundlaget. Der er en lang liste af initiativer på vej inden for life science og sundhed. Et af disse initiativer er "Action Plan Digital Belgium", hvor målet er at udvikle de digitale ydelser inden for sundhedssektoren.

BRASILIEN

Befolkning, mio.	212
BNP pr. person, usd	8.921
Import, mia, usd	9
Sundhedsudgifter pr. person, usd	848

Brasilien er verdens 5. største land målt på indbyggertal med en befolkning på ca. 212 mio. mennesker. En voksende aldrende del af befolkningen gør, at der i de kommende år vil være en stærk stigning i efterspørgslen på en række sundhedsydelser og -produkter.

Sundhedsområdet rummer særligt muligheder inden for healthtech med teknologiske løsninger til diagnosticering og behandling, særligt i relation til en stor aldrende befolkning samt store geografiske afstande med mange brasilianere bosiddende i meget fjerne egne med begrænset adgang til behandlingssteder mv.

Den brasilianske regering udviser stor politisk vilje til at arbejde med Danmark inden for sundhedsområdet. Dette kommer til udtryk i det strategiske sektorsamarbejde (SSC), som udgør fundamentet for det bilaterale samarbejde på området med fokus på sundhedsdata, DRG, lægemidler, medicinsk udstyr og digitalisering. En samarbejdsaftale (2014) mellem de to landes lægemiddelstyrelser og Letter of Intent (2020) mellem det danske og brasilianske sundhedsministerium udgør de overordnede politiske rammer for samarbejdet.

Der er behov for fokus på markedsadgang og regulatoriske forhold. I forlængelse heraf rummer samarbejdet muligheder for healthtech. Et område, som telemedicin, er også yderst relevant givet Brasiliens geografiske størrelse.

CANADA

Befolkning, mio.	38
BNP pr. person, usd	46.192
Import, mia, usd	16
Sundhedsudgifter pr. person, usd	4.995

Canada er verdens 10. største økonomi, verdens 10. største marked for lægemidler og verdens 8. største marked for medicinsk udstyr. Det canadiske sundhedssystem er universelt og har flere fællestræk med det danske. Derudover har Danmark særlig høj status i Canada for sine sundhedsløsninger.

- Der er ca. 6.280 life science virksomheder på det canadiske marked.
- De samlede udgifter på sundhedsområdet i Canada i 2019 beløb sig til ca. 1276 mia. DKK på sundhedsydelser (DKK 34.000 pr. person).

Den canadiske regering annoncerede i september 2020 yderligere investeringer i sundhed med henblik på genopretning efter COVID-19. Omfanget af investeringerne vil fremgå af det offentlige budget. Den absolut største eksportsektor fra Danmark til Canada er life science og healthcare, og pandemien forventes at medføre øget efterspørgsel inden for digitale, innovative og teknologiske løsninger i det canadiske sundhedsvæsen.

Der er allerede et veletableret samarbejde på life science-området mellem Danmark og Canada. F.eks. Danish Life Sciences Forum, som er et partnerskab mellem Trade Council, Novo Nordisk, Lundbeck og LEO Pharma i Canada. Forummet har til formål at facilitere dialog mellem de danske virksomheder og offentlige og private interessenter og aktører i Canada for sikre, at life science sektoren forbliver en kilde til jobs, økonomisk vækst og øget sundhed i Canada.

De mange life science virksomheder i Canada kombineret med en kraftig canadisk efterspørgsel på digital infrastruktur, åbner for nye og relevante muligheder for danske life science løsninger inden for bl.a. digitale sundhedsløsninger.

CHILE

Befolkning, mio.	19
BNP pr. person, usd	15.923
Import, mia, usd	2
Sundhedsudgifter pr. person, usd	1.456

Chile finansierer sin nationale sundhedssikring ved at borgerne selv betaler minimum 7% af deres indtægt til privat eller offentlig sundhedsudbyder. 79% af befolkningen bruger det offentlige sundhedssystem, mens 18% bruger det private, resten bruger militærets sundhedssystem. Ifølge OECD brugte Chile 9.1% af sin BNP på sundhed. Men dette var i høj grad drevet af individuelt privat forbrug, mens det offentlige forbrug kun var 5,4% af BNP. Ca. 95% af lægemidler og udstyr til sundhedssektoren importeres og udgør ca. 2-3 mia USD.

Chile har igangsat en national investeringsplan, til at styrke sundhedssystemet for at imødekomme et stigende behov fra befolkningen. Der er planlagt 120 små og mellem størrelses faciliteter inden Q1 2022. Fra 2022 vil der blive bygget 25 hospitaler, startet på yderligere 25 og endnu 25 i udbud, planlægning og designfasen.

Den private sundhedssektor står også over for store investeringer. Private klinikker har et stort behov for avanceret teknologi og løsninger for at kunne tilfredsstille efterspørgslen. Chile har taget hul på digitalisering af deres sundhedssystem i 2008, hvor digitale journaler blev introduceret. Det største skridt skete i 2018, hvor en digital hospitalsplatform blev etableret. Denne har fokus på telemedicin indenfor 7 forskellige felter. Healthtech har fået endnu mere fokus under COVID-19, og mange private udbydere har introduceret det i den ene eller anden form.

COLOMBIA

Befolkning, mio.	51
BNP pr. person, usd	6.650
Import, mia, usd	3
Sundhedsudgifter pr. person, usd	513

Selvom hele befolkningen har ret til garanterede offentlige sundhedsydelser, benytter ca. 10% det private sundhedssystem. Den offentlige sundhedsydelse dækker i høj grad også lægemidler, hvilket repræsenterer en fordelagtig struktur for mange danske virksomheder, som ønsker at være på markedet.

Den colombianske regering har planer om at lave én samlet digital sundhedsplatform, som til forskel fra de forskellige platforme, som eksisterer i dag, indenfor både det offentlige og det private sundhedssystem. Digitaliseringen af sundhedssektoren er i en rivende udvikling i landet, og den samlede sundhedsplatform er en høj prioritet for den colombianske regering.

Investeringerne i sundhedssektoren har været stærkt stigende de sidste 6-8 år, og udgifterne udgør nu ca. 8,5% af landets BNP. Det forventes fra regeringens side, at udgifterne vil fortsætte med at stige de kommende 3-4 år, dog med en indsats for at stabilisere niveauet omkring 9% af BNP, hvilket er tæt på OECD gennemsnittet på 8,8%. Der har de sidste par år været en bølge af opkøb af operatører og forsikringsaktører inden for sundhedssektoren i Colombia, fra nogle af de største globale aktører såsom f.eks. United Health Group og Christus Health, hvilket afspejler en international interesse for det colombianske marked.

FORENEDE ARABISKE EMIRATER

Befolkning, mio.	10
BNP pr. person, usd	43.005
Import, mia, usd	4
Sundhedsudgifter pr. person, usd	1.817

De Forenede Arabiske Emirater (FAE) er det næststørste sundhedsmarked i Mellemøsten og Nordafrika efter Saudi Arabien og har de højeste sundhedsudgifter per indbygger efter Qatar og Kuwait. Frem mod 2022 forventes det, at sundhedssektoren vil vokse med 9.5 % årligt. FAE investerer løbende i at diversificere økonomien yderligere, hvor sundhed er – ikke mindst i lyset af COVID-19 – et vigtigt prioritetsområde for den føderale regering samt i Abu Dhabi og Dubai, som er de to vigtigste emirater i landet.

FAE har grundlæggende et privat, forsikringsbaseret sundhedssystem. Dog har emiratiske statsborgere adgang til offentlige sundhedsydelser. Den private sektor udgør $\frac{2}{3}$ af den samlede sundhedssektor, mens den offentlige sektor udgør $\frac{1}{3}$. Staten er via dets statsejede virksomheder, herunder forsikrings-selskaber og offentlig-privat samarbejde/investeringer en væsentlig investor og aktør også i den private del af sundhedssektoren.

Danmark eksporterede i alt for ca. 11 milliarder DKK til FAE i 2019, hvoraf farmaceutiske produkter var den største kategori. Hvis man sammenlægger service- og vareeksporten er landet Danmarks største eksportmarked i både Mellemøsten og Afrika. Myndighederne i FAE har en interesse i at opnå en bæredygtig sundhedssektor og skabe et økosystem, hvor både offentlige og private aktører/operatører af sundhed i landet har udviklingsmuligheder. Dubai har allerede et sundheds-it platform, der hedder Riyati, som er integreret med en række interessenter og giver mulighed for, at læger i Dubai kan arbejde på en forenet digital sundhedsjournal. Sundhedsministeriet er i gang med at udvikle en National Unified Medical Record, som skal dække alle emirater. Dette projekt forventes først at være færdigt om 5 år. Valg af leverandører og metode inden for sundheds-it transformation på landsplan er fortsat i den tidlige fase.

FRANKRIG

Befolkning, mio.	65
BNP pr. person, usd	41.358
Import, mia, usd	31
Sundhedsudgifter pr. person, usd	4.690

Frankrig er et af Europas største markeder indenfor flere relevante segmenter, med et kæmpe sundhedsbudget, som kun er blevet øget under COVID-19 krisen. Mange danske virksomheder er allerede godt etablerede, hvilket giver et godt afsæt for at øge den danske eksport. Samtidig er der planlagt flere større investeringer inden for sundhedsområdet, herunder 45 mia. DKK til konkrete investeringer over de næste 3-5 år:

- 19 mia. DKK til hospitalsinvesteringer (over de næste 5 år)
- 11 mia. DK til digitale løsninger (over de næste 3 år)
- 15 mia. DKK til plejehjem (over de næste 5 år)

Derudover har Frankrig en meget veletableret industri, hvor flere danske virksomheder vurderes at have potentiale for at tilbyde løsninger til franske virksomheder.

Frankrigs sundhedssektor er generelt detaljeret reguleret. Der er således tale om et marked, hvor der generelt er behov for at opbygge viden om rammebetingelserne. Samtidig ses en vis tilbageholdenhed i forhold til offentlig-privat samarbejde, hvor danske erfaringer kan bringes i spil. Et ældre og decentraliseret system, giver grobund for både digitale og teknologiske produkter.

INDIEN

Befolkning, mio.	1.380
BNP pr. person, usd	2.055
Import, mia, usd	6
Sundhedsudgifter pr. person, usd	73

Danmark og Indien har netop indgået et grønt strategisk partnerskab. Handlingsplanen er fortsat under udarbejdelse, men et samarbejde inden for sundhedsområdet bredt set er tænkt med. Indien har en vision om at blive et af "verdens største apoteker", og der er således stort fokus på at styrke medicinal- og medicoindustrien generelt; ikke mindst i lyset af erfaringerne fra pandemien og de stigende muligheder inden for digital sundhed. Der er særlig fokus for hospitalssektoren, men der efterspørges også udstyr og service til laboratorier samt teknologi til produktion af medicin og medicinsk udstyr.

I Indien er der generelt fokus på digitale sundheds-løsninger, der kan bidrage inden for fx diabetes, kardiologisk behandling, støtte til kræftbehandling, forebyggelse, diagnostik generelt, laboratorieteknik og analyse, og remote healthcare.

Dialogen om regulatoriske barrierer og myndigheds-samarbejde er en vigtig del af den fortsatte modning af dansk life science-industri i Indien. Dertil pågår i øjeblikket en opgave i at opbygge en platform til at adressere det store behov for løsninger, der kan bidrage til at løse Indiens store udfordringer med antibiotikaresistens. Danske sundhedsløsninger har et kæmpe potentiale for også at kunne bidrage til "grønne" løsninger. Både ift. forskning og udvikling af nye og mere optimale behandlings- og forebyggelsesløsninger og introduktion af en mere "grøn" produktions- og leverancekæde.

Man arbejder i Indien på at modernisere og etablere nye såkaldte "business parks", hvor man prøver at samle klynger af medicinal- og meditech spillere, der både kan bidrage til produktion, distribution og ikke mindst forskning og udvikling. Disse områder repræsenterer en mulighed for danske virksomheder, da det koncentrerer industrien og derved gør det lettere at definere hvilke geografiske områder, der især bør fokuseres på.

INDONESIEN

Befolkning, mio.	274
BNP pr. person, usd	3.893
Import, mia, usd	2
Sundhedsudgifter pr. person, usd	112

Indonesien bruger omkring 3% af det årlige BNP på sundhedsrelaterede udgifter (samlet 30 mia. USD), svarende til 112 USD pr. indbygger, som kombineret med en stigende middelklasse udgør et spændende marked. Der er mange aktører forbundet med sundhedsvæsenet i Indonesien, hvilket besværliggør rammevilkår og markedsadgang. Derfor er ambassaden i jævnlig dialog på højt niveau med indonesiske beslutningstagere, herunder en samarbejdsaftale (MOU) på sundhedsområdet med en fremtidig fælles handlingsplan.

Indonesien har udtrykt interesse for samarbejde inden for en bred række områder, herunder adgang til sundhed, hospitalssamarbejde, kroniske sygdomme, ernæring, digital sundhed samt uddannelse.

Ambassaden er ved at afslutte et mere fokuseret studie på de kommercielle muligheder, som sektoren byder på, med afsæt i National Medium Term Development Plan 2020- 2024, for herigennem at blive skarpere på de danske eksportmuligheder. Særligt i lyset af COVID-19 vil der være spændende muligheder inden for hygiejne, forbedrende sanitære installationer, samt måder at bringe de danske kompetencer i spil omkring sikring af energi og ressource effektive teknologier.

ISRAEL

Befolkning, mio.	9
BNP pr. person, usd	44.215
Import, mia, usd	3
Sundhedsudgifter pr. person, usd	3.324

Israel har et universelt sundhedssystem, med en stigende andel brugerbetaling. Ifølge Israel Central Bureau of Statistics er andelen af private udgifter 40%, hvilket er blandt de højeste i OECD-kredsen, hvor gennemsnitsniveauet for private sundhedsudgifter ligger omkring 28%. Private udgifter består af betalinger til tandpleje, supplerende og kommerciel sundhedsforsikring, privat pleje, køb af medicin, fradragsberettigede betalinger og køb af medicinsk udstyr. Markedet for sundhedsteknologier anslås til 6,2 milliarder dollars, hvoraf medicinsk udstyr tegner sig for 2,4 milliarder dollars og lægemidler for omkring 3,8 milliarder dollar. Import udgør over 65% af markedet på sundhedsområdet.

Behovet for at klare det stadigt stigende antal ældre med f.eks. demens og andre neurologiske sygdomme er en af Israels sundhedssystemets største udfordringer. Der foreligger en national strategisk plan til behandling af Alzheimers og andre typer demens og aldersrelaterede kroniske sygdomme. I 2018 lancerede den israelske regering et nationalt digitalt sundhedsprogram på ca 1.8 mil. DKK som et middel til at forbedre folkesundheden og som en vækstmotor for økonomien. Programmet implementeres stadig, og det digitale område har stadig stor politisk prioritet. Der er ambitioner om at digitalisere sundhedssektoren yderligere. Der opleves på ambassaden en stigende interesse for danske govtech-løsninger, hvor Danmark er et forgangsland.

ITALIEN

Befolkning, mio.	60
BNP pr. person, usd	34.389
Import, mia, usd	32
Sundhedsudgifter pr. person, usd	2.989

Den italienske sundhedsindustri forventes at opleve et større opsving i 2021, men ud fra et lavt udgangspunkt som følge af et omsætningsfald pga.COVID-19. EU's genopretningsfond tildeler Italien samlet 209 mia. EUR, heraf ca. 81 mia. EUR i direkte støtte og resten som lån. Mange af disse midler vil Italien fokusere på investeringer inden for sundhedsområdet.

I forlængelse af budgetloven 2019 og de seneste måneders anti-COVID-19 lovgivning udgør den samlede bevilling for det offentlige sundhedssektor 12,8 mia. EUR for perioden 2020-2021.

Italien står for første gang i mange år over for betragtelige investeringer i modernisering af sit sundhedsvæsen. Der vurderes derfor at være et potentiale for at styrke dansk eksport, ved f.eks. at tage afsæt i de danske erfaringer med supersygehusene inden for IT og digitalisering og bruge de danske erfaringer som showcases inden for udvalgte specialer og områder – primært digital sundhed.

JAPAN

Befolkning, mio.	126
BNP pr. person, usd	39.082
Import, mia, usd	31
Sundhedsudgifter pr. person, usd	4.267

Japan er det næststørste marked i verden for både lægemidler og medicinsk udstyr. Life science markedet udgjorde 487 mia. EUR i 2015 og forventes at stige til 736 mia. EUR i 2025. Japan har traditionelt set også været et af epicentrene for innovation inden for life science, hvorfor mange internationale virksomheder har valgt at placere udviklings- og forskningsafdelinger i Japan. Samtidig bliver der afsat store midler til digitalisering på sundhedsområdet.

Gennem de samarbejdsaftaler, som allerede eksisterer mellem henholdsvis sundhedsministerierne og mellem lægemiddelstyrelserne i Japan og Danmark, er der et godt fundament for yderligere at eksponere danske løsninger over for japanske aktører.

KINA

Befolkning, mio.	1.439
BNP pr. person, usd	9.532
Import, mia, usd	42
Sundhedsudgifter pr. person, usd	501

Den kinesiske regering fremlagde i 2016 en langsigtet sundhedsstrategi, som betegnes "The Healthy China 2030 Plan". Der er store investeringer i denne plan, som i vid udstrækning er finansieret, fordi de også indgår i de kinesiske 5-årsplaner. Dansk ekspertise på både myndigheds- og virksomhedsniveau er relevant i forhold til planens prioriteter. Den kinesiske life science sektor er også i massiv vækst, og Kina har en ambition om, at life science-industrien henimod 2030 fordobles til 16 bio. DKK

Healthtech er i hastig vækst i Kina. Det betyder dog ikke, at der er en ensartet IT-plattform, der dækker de 1,4 mia. borgere. Hvert hospital har ofte sit eget system, og det er sjældent, at systemerne taler sammen. Det vurderes, at der er store muligheder for danske healthtech virksomheder for at komme ind på markedet, da nysgerrigheden og en grundlæggende positiv tilgang til healthtech er meget udtalt i den kinesiske befolkning.

Kina er et meget vigtigt marked for danske virksomheder, hvor Danmark allerede har et godt fundament, reflekteret i eksempelvis Danmarks andel på 4,3 % af Kinas samlede import af medicinalprodukter. Kina er også komplekst, både når det gælder lovgivning, størrelse og en voksende national industri. En koordineret tilgang vil være nødvendig for at maksimere markedspotentialet.

I dag er der en samarbejdsaftale mellem Sundhedsministeriet og det kinesiske National Health Commission samt en samarbejdsaftale mellem Lægemiddelstyrelsen og den tilsvarende kinesiske myndighed, National Medical Products Administration. Begge udløber i 2022, men alle parter ønsker forlængelse. Aftalerne er udmøntet i et konkret myndighedssamarbejde med flere faglige spor (SSC).

MEXICO

Befolkning, mio.	129
BNP pr. person, usd	9.695
Import, mia, usd	6
Sundhedsudgifter pr. person, usd	520

Før COVID-19 krisen havde de mexicanske myndigheder planlagt historisk store investeringer i sundhedssektoren. Det store pres, som krisen har medført på sundhedssystemet, har vist vigtigheden af disse investeringer.

Med den mexicanske regerings ambition om universel og gratis adgang til det offentlige sundhedsvæsen, forventes der øgede investeringer i sundhedssektoren. Helt konkret, planlægger flere sundhedsinstitutioner store investeringer i opførelse og renovering af hospitaler i hele landet. Der planlægges at investere 689 mio. USD inden 2024 i opførelsen af 111 nye hospitaler samt ombygning af 120 hospitaler og opførelsen af 132 nye klinikker.

Den mexicanske regering ser mod det danske sundhedsvæsen som en foregangsmodel for at skabe et universelt, gratis og anti-korrupt offentligt sundhedssystem. Samtidig står danske virksomheder rigtig stærkt ift. bl.a. behandling af diabetes, samt udvikling, design og konstruktion af nye og bæredygtige hospitaler.

Mexico er et af de fire lande, som Danmark har indgået et strategisk sektorsamarbejde (SSC) med. Partnerskabet knytter både politiske, kommercielle og sektorspecifikke interesser sammen. Den danske ambassade har et stærkt samarbejde både med regeringen, en række udvalgte delstater og den private sektor i Mexico, herunder inden for sundhed. Der er etableret et myndighedssamarbejde inden for sundhed med fokus på styrkelsen af den primære sundhedssektor samt forbedring af adgangen til medicin, ved at understøtte de mexicanske udviklingsplaner for sundhedssektoren.

NEDERLANDENE

Befolkning, mio.	17
BNP pr. person, usd	53.583
Import, mia, usd	21
Sundhedsudgifter pr. person, usd	5.307

Nederlandenes sundhedssystem er under pres som følge af den demografiske udvikling samt nye, dyre behandlingsformer. Det forventes, at andelen af personer over 80 år fordobles i perioden mellem 2020-2040. Der er behov for innovative digitale sundhedsløsninger, som er omkostningseffektive og samtidig kan nå ud til den brede befolkning.

- Fokus på udviklingen af innovative e-health løsninger med en investering på 990 mio. DKK i perioden 2019-22.
- 2,2 mia. DKK i 2022 til kommunerne til ungdomspleje.
- Udvidelse af handlingsprogrammet 'Working in Care'. Regeringen stiller 149 mio. DKK ekstra til rådighed i 2021 til programmet. Et beløb der stiger til 967 mio. DKK. årligt fra 2023.
- 67 mio. DKK tildelt forbedringer af MedMij, som er en digital løsning, der hjælper patienter med at vælge en patientplatform.
- Knap 67 mio. DKK er øremærket til brug af digitale applikationer til pleje.

Der er i Nederlandene et potentiale for at styrke myndighedssamarbejdet på sundhedsområdet med fokus på digitalisering og Medtech. Samlet set er der også et stort regionalt fokus på sundhedsområdet, hvor der er god synergi med arbejdet i Bruxelles, ift. EU og bilateralt mellem Nederlandene og Belgien.

Et stærkt kendskab til indkøb og regulering af digitale løsninger er nødvendigt for at udnytte potentialet i Nederlandene, særligt for at tilsikre udnyttelse af markedspotentialet for SMVer. I Nederlandene har ambassaden igangsat et strategisk projekt, der har til formål at finde markedsmuligheder for danske virksomheder inden for digitalisering af sundhedssektoren med fokus på patientplatforme, e-konsultation samt generel deling af sundhedsdata mv.

NORGE

Befolkning, mio.	5
BNP pr. person, usd	81.336
Import, mia, usd	3
Sundhedsudgifter pr. person, usd	8.239

I sundhedssektoren i Norge forventes en øget vækst inden for digitale sundhedstjenester, velfærdsteknologi og hospitalsbyggeri. Generelt vurderes det, at efterspørgslen i Norge vil være størst i de sektorer, hvor offentlige indkøb genererer forbruget. Der er i de kommende år afsat betydelige midler til en række større investeringer inden for sundhed, hvor nogle af regeringens vigtigste prioriteter er:

- Øget hospitalsvækst: 977 mio. DKK
- IT-sundhedsplatform: 416 mio. DKK
- Investeringer i hospitalsprojekter: DKK 358 mio. DKK
- Videreudvikling af nationale e-sundhedsløsninger: DKK 56 mio. DKK
- Moderniseret folkeregister: DKK 43 mio. DKK
- Sundhedsanalyseplatform: DKK 29 mio. DKK
- Den norske regering har afsat yderligere 181 millioner DKK på statsbudgettet til ældreplejen. Det forventes, at der kommer yderligere bevillinger grundet COVID-19.

En række af de større danske virksomheder inden for life science er allerede til stede i Norge med salgskontorer, hvilket giver et godt fundament for at styrke eksporten, samtidig med at der vurderes at være et stort behov for danske løsninger. Af særlig dansk interesse er Norges udvikling af deres største sundheds-IT projekt nogensinde, som det er hensigten skal dække alle regioner/kommuner i Norge. Det kan give gode markedsmuligheder for danske sundheds-IT løsninger.

Der er stærke og tætte relationer til de norske sundhedsmyndigheder, som har været særligt i fokus de sidste par år.

POLEN

Befolkning, mio.	38
BNP pr. person, usd	15.444
Import, mia, usd	7
Sundhedsudgifter pr. person, usd	979

Sundhedssektoren er et af de områder, der oplever en rivende udvikling og store investeringer. Særligt på regionalt niveau forventes sundhedssektoren at blive kraftigt reformeret inden for den nærmeste fremtid - forstærket af COVID-19 pandemien.

Polen har gennem de seneste par år øget andelen af BNP, som anvendes på sundhedsområdet med op til 1 pct. årligt, og står samtidig overfor at ville modernisere hele sundhedssektoren. Der ses blandt andet på Danmark for inspiration både ift. at kunne tilbyde et højt niveau af behandling til de polske borgere, men samtidigt også for at kunne holde styr på omkostningerne. Dette vurderes at give en lang række af leverandører af både sundhedsprodukter og -ydelser gode muligheder i Polen.

De polske myndigheder har de seneste mange år været udsat for et vist pres fra specielt de store globale sundhedsvirksomheder, hvilket har ført til, at der er minimal dialog mellem de offentlige og private aktører, samt at der fortsat er stor skepsis mellem myndigheder og erhvervet.

Der har været gennemført en række besøg af danske sundhedsministre til Polen, og der har ligeledes været flere genbesøg af polske vice-sundhedsministre og andre sundhedseksperter til Danmark. De polske sundhedsmyndigheder er specielt interesserede i innovative løsninger, der kan bidrage til øget omkostningskontrol parallelt med, at de også skubber på en videreudvikling og opkvalificering af det polske sundhedsvæsen – her har danske virksomheder en klar fordel.

RUSLAND

Befolkning, mio.	146
BNP pr. person, usd	11.394
Import, mia, usd	16
Sundhedsudgifter pr. person, usd	609

I Rusland har alle adgang til det offentlige sundhedssystem, men mange vælger at supplere dette med private ordninger. Der er på nuværende tidspunkt planlagt flere statslige og private investeringer i de kommende år inden for sundhed, men COVID-19 situationen gør det svært at forudsige volumen af investeringerne.

Indenfor healthtech, er de seneste tilgængelige data fra 2017, hvor markedet i Rusland var på ca. 1,4 mia. USD, hvilket forventes at være steget betragteligt siden. De højest prioriterede områder er digitalisering af medicinske journaler og dataindsamling. Her er relevante sundhedstjenester blevet forbedret med succes i store byer som Moskva og Skt. Petersborg og forventes at blive implementeret i hele landet.

Den russiske regering har indført en strategi for lægemidler, hospitaler og sund livsstil, der sigter mod at forbedre den russiske befolknings generelle sundhedssituation i de kommende år. Planen skal implementeres frem mod 2030, og der er derfor afsat midler til intensive investeringer i det russiske sundhedssystem, således at det gennem en holistisk indsats med lige fokus på forebyggelse og behandling kan øge den almindelige russers forventede levetid og livskvalitet. Der er tradition for godt samarbejde på sundhedsområdet mellem Danmark og Rusland, hvilket i 2013 resulterede i en samarbejdsaftale mellem det russiske og det danske sundhedsministerium.

SAUDI ARABIEN

Befolkning, mio.	35
BNP pr. person, usd	23.217
Import, mia, usd	6
Sundhedsudgifter pr. person, usd	1.485

Sundhedssektorens budget i 2020 er blevet opjusteret med 12 mia. USD med henblik på at adressere COVID-19 relaterede udgifter, samt udvikling og styrkelse af sektoren. Saudi Arabien planlægger omfattende udbygning af hospitaler, og sundhedsfaciliteter er i fokus. Ligesom behandling af fx livstilsygdomme og hudsygdomme giver en efterspørgsel efter avancerede lægemidler og farmaceutiske produkter.

Saudi Arabien har som følge af COVID-19 haft et stort fokus på at digitalisere processer. Især sundhedssektoren er blevet digitaliseret i form af bookning af COVID-19 tests, prøvesvar for dette mm. Den strategiske udvikling af sundhedssektoren medfører fokus på udvikling af de digitale platforme, der eksisterer i sundhedssektoren.

Saudi Arabiens omfattende reformprogram "Vision 2030" er under hastig udrulning. Digitalisering er et gennemgående hovedtema i alle sektorer, og der gennemføres store investeringer. Der vurderes således at være væsentlige potentialer for danske virksomheder i Saudi Arabien. Indsatser her vil med fordel også kunne inkludere Kuwait og eller Bahrain, hvor flere danske virksomheder også har et stort fokus.

SPANIEN

Befolkning, mio.	47
BNP pr. person, usd	30.406
Import, mia, usd	17
Sundhedsudgifter pr. person, usd	2.736

Spaniens finanslov for 2021 omfatter en samlet investering på 3,1 mia. EUR på sundhedsområdet, hvilket er næsten 10 gange større end budgettet for 2020. Investeringen omfatter en modernisering af den primære sundhedstjeneste (1,1 mia. EUR), vacciner (1 mia. EUR), digitalisering (295,5 mio. EUR), og moderniseringen af sundhedsteknologier i 2021 (400 mio. EUR). Disse forventes også at forblive topprioriteterne i de kommende år, og finansieres foruden gennem finansloven blandt andet gennem EU's Genopretningsfond (ca. 72,5 mia. EUR samlet op til 2023).

Regeringens fokus på sundhedssektoren, midlerne fra EU's Genopretningsfond og en forventet stigning i BNP i 2021, gør det spanske marked attraktivt for danske virksomheder inden for sundhed.

I Spanien ser man Danmark som et foregangsland på sundhedsområdet, bl.a. inden for sundhedseksper-tise og innovation. Man er derfor i Spanien generelt meget opmærksom på Danmarks – og danske virksomheders – styrkepositioner ift. til ovennævnte områder.

STORBRITANNIEN

Befolkning, mio.	68
BNP pr. person, usd	42.526
Import, mia, usd	30
Sundhedsudgifter pr. person, usd	4.315

Den nuværende britiske regering har lagt op til en række investeringer i sundhedssektoren, herunder opgradering af 20 hospitaler og bygning af 40 nye hospitaler samt ansættelse af 50.000 flere sygeplejersker. Regeringen har i oktober 2020 annonceret 3,7 mia. GBP til finansiering af de 40 hospitaler. Det britiske parlament vedtog i starten af 2020 en lov, der bevilger midler til det nationale sundhedsvæsen (NHS) frem til 2024.

På trods af flere ligheder med det danske sundhedssystem er kompleksiteten i sundhedsvæsenet meget høj i Storbritannien. Både i forhold til refusionsmekanismer, finansieringsstruktur, patientrettigheder (og –beskyttelse) og godkendelsesprocedurer.

Storbritannien benyttes af mange af verdens største lægemiddelvirksomheder som testmarked, og med Brexit, vil Storbritannien selv begynde at sætte standarder, mærkning mm. Dette øger behovet for koordination mellem offentlige myndigheder og relevante organisationer for at sikre strategiske partnerskaber, der bidrager til at skabe markedsadgang og eksport for danske løsninger og produkter.

SVERIGE

Befolkning, mio.	10
BNP pr. person, usd	55.767
Import, mia, usd	5
Sundhedsudgifter pr. person, usd	5.982

Den svenske regering lægger op til massive offentlige investeringer inden for sundhedsområdet. Der er fra 2020 til 2023 bl.a. afsat 319 mio. DKK til at styrke digitaliseringen inden for sundhed og til at bringe sundhedstilbud samt behandling tættere på borgerne. Ydermere er der i 2020 afsat 1,2 mia. DKK til mental sundhed og mere målrettet og patientnær behandling i form af bl.a. telemedicin. Der investeres konkret i sundhedsbyggeri – hospitaler, ældreboliger, psykiatri – fra 2020 og fremefter. Der efterspørges bæredygtighed, helende arkitektur og smarte/digitale løsninger i udviklingen af nye sundhedsbygninger.

Der vurderes generelt at ligge et betydeligt potentiale i det forhold, at Danmark og Sverige som to verdensførende nationer inden for sundhed, der samtidig ligner hinanden på mange områder, kan løfte hinanden gensidigt i forhold til teknologier og eksport på verdensmarkedet. Ikke mindst hvis man i højere grad betragtede de kombinerede markeder som et samlet hjemmemarked.

SYDKOREA

Befolkning, mio.	51
BNP pr. person, usd	33.622
Import, mia, usd	9
Sundhedsudgifter pr. person, usd	2.543

Som en del af den økonomiske genopretningsplan i Sydkorea har den sydkoreanske regering for nyligt offentliggjort 'Korean New Deal', hvori hovedformålet er at stimulere økonomien og styrke investeringer inden for bl.a. grøn energi samt sundhed. Regeringen regner med investeringer for omkring 61 mia. USD i grønne tiltag, hvor der særligt bliver efterspurgt løsninger inden for healthtech, smart-hospitals samt almen sundhed.

Sydkorea har lagt op til en gennemgående "smartificering" (digitalisering) af flere offentlige systemer, herunder planer for investering i "smart healthcare". Formål er at skabe en "smart" medicinsk infrastruktur baseret på digital teknologi. Alene til dette område forventes der investeringer for cirka 1,2 mia. DKK frem mod 2025.

Som mange andre steder, er der i Sydkorea armslængde ift. kontakt til virksomheder, og derfor er det svært at bringe danske sundhedsløsninger på banen, hvis ikke man har en diplomatisk kanal til de politiske og regulatoriske myndigheder.

Der er politisk vilje til at samarbejde med Danmark på sundhedsområdet. Siden 2013 har der været en samarbejdsaftale (MOU) mellem det danske og det koreanske sundhedsministerium. Sydkorea vil gerne intensivere samarbejdet og planen er at indgå en ny og udvidet MOU i 2021. På koreansk foranledning er MOU'en udvidet med fokus på: Ældrepleje, primær sundhed, prismekanismer, fertilitet og pandemihåndtering, som der pt. vurderes at være dansk kommerciel potentiale i. Endvidere har Healthcare Denmark netop indgået en MOU med Korea Health Industry Development Institute (KHIDI), en offentlig/privat styrelse under det koreanske sundhedsministerium.

THAILAND

Befolkning, mio.	70
BNP pr. person, usd	7.274
Import, mia, usd	3
Sundhedsudgifter pr. person, usd	276

Thailand har et offentligt sundhedssystem med gratis sundhedsydelser til befolkningen, men normen er, at mange tilkøber en privatsundhedsforsikring oveni. Den private hospitalssektor vokser hurtigt på grund af stigende efterspørgsel. Der har generelt været et løft i effektivitet og service i de private hospitaler, og op imod 30-40% af patienterne er tilrejsende sundhedsturister. Der er under COVID-19 sket en yderligere investering i flere private hospitaler.

Thailand har søsat et stort projekt for at hjælpe plejesteder og sundhedspersonale i deres håndtering af COVID-19, samt en generel opgradering af deres sundhedssystem under titlen "build back better." Sundhedsministeriet i Thailand, i samarbejde med WHO og den japanske regering, har udviklet en "new normal" model for at styrke sundhedsvæsenet og personalet.

Thailand står overfor en udfordring med en stigende ældre befolkning. Det estimeres, at 20% (ca. 14 mio.) af Thailands befolkning vil være over 60 år gamle i år 2025, hvilket sætter fokus på ressource- og facilitetsmangel, generelt i systemet. Der er på ryggen af COVID-19 kommet en stor interesse i telemedicin og hjemmepleje, da mange patienter foretrækker ikke at komme på hospitalerne. Her repræsenterer privathospitaler, samt de ledende universitetshospitaler der er mere åbne overfor nye teknologier, et interessant marked for danske virksomheder.

TYRKIET

Befolkning, mio.	84
BNP pr. person, usd	9.368
Import, mia, usd	6
Sundhedsudgifter pr. person, usd	390

Sundhedssystemet i Tyrkiet består af en blanding af offentlige og private tilbud. Alle borgere er medlem af det offentlige sundhedssystem, men omkring 2 mio. har yderligere private sundhedsforsikringer. Tyrkiet har i dag 571 private hospitaler, 696 private medicinske centre, 335 private klinikker og 324 dialysecentre.

Tyrkiet fik en ny sundhedsmodel i 2012 med fokus på offentlige-private samarbejder. Det var en ambitiøs model, som blev etableret bl.a. på grund af en aldrende befolkning. Målet i modellen var bl.a. at bygge 40 nye hospitaler over hele landet, med yderligere 40.000 hospitalssenge. Det blev vurderet til at ville koste ca. 12 mia. EUR. Der var indtil juni 2019 blevet bygget 20 hospitaler. Den tyrkiske regering fortsætter med at bygge flere nye hospitaler. Til disse er der behov for både digitale og tech løsninger, som Danmark kan levere. I 2020 blev der bygget 6 nye hospitaler mens der er planlagt yderligere 5 nye hospitaler for 2021.

Tyrkiets sundhedsbudget er siden 2010 steget med 14% om året, og det forventes, at der vil blive investeret yderligere i sundheds-IT og teknologi bl.a. inden for behandling af kroniske sygdomme og ældrepleje.

De private sundhedsudbydere vokser med ca. 13% om året og står for omkring 25-27% af sundhedsudgifterne. I takt med at den tyrkiske befolkning bliver rigere, forventes efterspørgslen på private sundhedsudbydere at stige.

TYSKLAND

Befolkning, mio.	84
BNP pr. person, usd	47.514
Import, mia, usd	66
Sundhedsudgifter pr. person, usd	5.472

Tysklands sundhedsmarked er det største i Europa målt på markedsvolumen, antal patienter, producenter af medicinsk udstyr og sundhedsudbydere. Sundhedsudgifterne i Tyskland udgør over 3 bio. DKK i 2019. Med mere end 7,5 millioner ansatte og en eksport på over 126 mia. EUR er sundhedssektoren en af de største økonomiske sektorer i Tyskland.

COVID-19 har ført til konkrete lovinitiativer, hvor man har øremærket ca. 4,3 mia. EUR i perioden 2021-2023 til at opgradere de tyske sygehuse digitalt. Den tyske regerings øremærkning er særlig med fokus på infrastrukturen på hospitalerne, som skal moderniseres med digitale patientportaler og tværsektorielle telemedicinske strukturer. Dertil vil der over de næste to år blive udmøntet ca. 6 mia. EUR til gennemførelsen af en ny planlagte plejereform.

De reformer og tilskud, som i øjeblikket udmøntes i Tyskland, vil medføre øget interesse og mulighed for samarbejde, samt øgede markedsmuligheder for virksomheder inden for særligt pleje, digitale sundhedsløsninger, healthtech og bæredygtige hospitaler.

Der pågår for nærværende en række aktiviteter til understøttelse af Business to Government og Business to Business arbejde mellem danske og tyske private og offentlige aktører, herunder med store danske og SMV life science virksomheder. På forskningsområdet igennem Trade Councils innovationscenter i München arbejdes der på øget life science forskningssamarbejde – et arbejde som også dækker Schweiz.

I Tyskland vil det fortsat være vigtigt at understøtte de mange eksisterende danske life science virksomheder på det tyske marked med henblik på mere eksport, og beskyttelse af markedsdele foruden støtte til nye eksportører i Tyskland.

USA

Befolkning, mio.	331
BNP pr. person, usd	62.918
Import, mia, usd	145
Sundhedsudgifter pr. person, usd	10.624

USA bruger årligt 3,6 bio. USD eller knap 17 pct. af BNP på sundhed. Det tal forventer de amerikanske myndigheder næsten vil fordobles til 6,2 bio. USD inden udgangen af 2028. Blandt andet på grund af en demografisk udvikling med flere ældre, som lever længere med flere kroniske sygdomme, anslår de amerikanske sundhedsmyndigheder, at omkostningerne til det amerikanske sundhedssystem vil fordobles.

COVID-19 krisen udfordrer det amerikanske sundhedssystem og har især ramt hospitalerne hårdt. Derfor er der gode muligheder for at tale om danske løsninger til hospitalerne. De er stor interesse for COVID-19 relaterede ydelser, eks. desinfektionsrobotter, værnemidler, trackingsystemer. Indenfor Healthtech er løsninger som telemedicin og remote-solutions efterspurgt, ligesom efterspørgslen efter sundhedsmonitorering forventes at stige.

Tager man sundhedsmarkedets kompleksitet (offentlig vs. privat, føderal vs. delstatslig, komplicerede værdikæder mm.) og de positive erfaringer, der allerede foreligger efter de seneste to års bilaterale myndighedssamarbejde mellem Danmark og USA, er der grundlag for en fortsat indsats. Ikke mindst opleves myndighedsarbejdet at styrke rammevilkår og markedsmuligheder for både de store danske virksomheder, men ikke mindst SMV-laget – herunder det store vækstlag, som endnu ikke figurerer i de officielle eksportstatistikker, men som har nye produkter på vej.

Set fra et politisk perspektiv har COVID-19 tydeliggjort eksisterende strukturelle udfordringer i det amerikanske sundhedssystem, navnlig i forhold til adgang til sundhed og omkostninger for sundhedsydelser for den enkelte (specielt minoritetsgrupper).

VIETNAM

Befolkning, mio.	97
BNP pr. person, usd	2.563
Import, mia, usd	4
Sundhedsudgifter pr. person, usd	152

De vietnamesiske sundhedsmyndigheder er meget interesserede i at samarbejde med Danmark, og i at kende mere til det danske sundhedssystem. Danmark har et igangværende Strategic Sector Cooperation (SSC) samarbejde med en udsendt sektorrådgiver.

I Vietnam udgør de samlede sundhedsudgifter 5,9 % af BNP (totalt ca. 12,5 mia. DKK). Jf. 2025-planen for sundhed forventes sundhedsudgifterne at stige yderligere i de kommende år, da man planlægger at udbrede Universal Health Care til hele befolkningen inden 2030, samt styrke den primære sundhedssektor og opbygge en stærkere privat sektor, samt digitalisering af sundhedssystemet.

Til trods for den nye frihandelsaftale mellem EU og Vietnam (EVFTA), som blev indgået i 2020, har ambassaden i det forgange år brugt ressourcer på at sikre danske virksomheders markedsadgang.

Ambassaden arbejder med at styrke primær sundhed, med særligt fokus på hypertension og diabetes. Øvrige indsatsområder inkluderer bl.a. telehealth, digitalisering, kroniske sygdomme og adgang til medicin. Desuden forventes COVID-19 at forårsage en del større ændringer på sundhedsområdet, hvilket ambassaden følger tæt.

7. KILDER

SEKUNDÆR DATA

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet om, *"Genstart af dansk eksport"*, af den 8. oktober 2020, [aftaletekst-om-eksportpakke.pdf \(em.dk\)](#)

Berlingske, 2020. <https://www.berlingske.dk/oekonomi/dansk-oekonomi-rammes-af-vinterrecession-det-viser-foerste-analyse-efter-publiceret> 12.12.2020

Damvad Analytics, 2020. *"Dansk life science frem mod 2030, Bedre sundhed skaber vækst og velfærd, Novo Nordisk, oktober 2020"*

eStatistik, 2020. *"Specialkørsel Danmarks Statistik baseret på SITC-varekode 54 og KN-varekoder fra Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af eStatistik"*

Genstartsteam, 2020. *"Genstartsteam for life science og biotek- en grøn og sund genstart"*

Maia Research, 2020. *Global Life Sciences Market and Life Science Products Market Report 2020 by Key Players, Types, Applications, Countries, Market Size, Forecast to 2026*

PRIMÆR DATA

Interviews med Healthcare Denmark, Medico Industrien, Danish Care, Danish Export Association, Health Tech Hub Copenhagen, Dansk industri, Dansk Erhverv, og Lægemedelindustriforeningen.

Høring ved de 29 anførte ambassader.

UDENRIGSMINISTERIET - SUNDHEDSMINISTERIET

Asiatisk Plads 2
1448 København K
Danmark

Tel +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
um@um.dk
www.um.dk

